

AKTUALITY, RADY, NÁZORY A UŽITEČNÉ INFORMACE

EXKLUZIVNÍ ROZHOVOR

Eliška Olšáková

PŘEDSEDKYNĚ SDRUŽENÍ
MÍSTNÍCH SAMOSPRÁV ČR

UKÁZKOVÉ ČÍSLO

Diskuse
o regulaci
zadávání
veřejných
zakázek nekončí

Formální
a materiální
změna nabídky
po novele ZZVZ

Design-Build
versus klasická
metoda dodávky
stavby

OBSAH

**Při přípravě zakázek
na nízkoemisní vozidla
a dobíjecí stanice panuje
řada otázek...**

TÉMA MĚSÍCE

Diskuse o regulaci zadávání
veřejných zakázek nekončí

4

ŠKOLENÍ

Buďte stále v obraze díky školením
Nakladatelství FORUM

7

EXKLUZIVNÍ HOST

Eliška Olšáková: Veřejným zakázkám
by z pohledu obcí zásadně prospělo
zjednodušení

8

Z LEGISLATIVY

Formální a materiální změna
nabídky po novele ZZVZ

14

ZKUŠENOSTI Z PRAXE

AVZ: Jak si poradit s elektromobilitou
ve veřejném zadávání?

18

JUDIKATURA

Aktuality z rozhodovací praxe
českých soudů (LXVI.)

21

Z ROZHODNUTÍ ÚHOS

Aktuální rozhodnutí Úřadu

28

ÚŘEDNICKÁ ZKOUŠKA

Úřednická zkouška na Ministerstvu
pro místní rozvoj (XIV.)

32

OPTIMÁLNÍ NÁKUP

Výhody a nevýhody: Design-Build
vs. klasická metoda dodávky stavby

36

Situace na trhu s energiemi:
Jak na nákup pro roky 2025 a 2026?

42

KONTROLA VE VEŘEJNÉM ZADÁVÁNÍ

Rizika spojená s uzavřením
smlouvy v rozporu se ZZVZ

45

CONTRACT MANAGEMENT

Vyloučení účastníka pro dřívější
pochybení: Modelový příklad z praxe

50

ODPOVĚDNÉ VEŘEJNÉ ZADÁVÁNÍ

Nákupy potravin mohou podpořit
udržitelné potravinové systémy

56

ARÉNA NÁZORŮ

Otázka navýšení limitů pro VZMR
o 50 procent: Smysl a úskalí

61

PŘIPRAVUJEME

- Zdůvodnění mimořádně nízké nabídkové ceny
- Novela energetického zákona Lex OZE 2 a dopad do VZ
- Zadavatel versus dodavatel ve světle valorizace/indexace cen
- Květnový exkluzivní speciál na horké téma + podcast zdarma
- Pokračování seriálů a výběrů z judikatury

Při správné aplikaci
metody Design-Build
lze dosáhnout výrazně
nižších nákladů

Diskuse o regulaci zadávání veřejných zakázek nekončí

Mgr. Markéta Adámková

Ministerstvo pro místní rozvoj

První vládní novela ZZVZ z pera Ministerstva pro místní rozvoj nabyla účinnosti loni v červenci. Již při jejím projednávání v legislativním procesu ovšem vyvstávala nová témata a otázky, kterým bude nezbytné věnovat pozornost. Seznamte se s oblastmi, které zřejmě zahrne budoucí novelizace zákazkového zákona.

Největší pozornost byla v Poslanecké sněmovně a následně především v Senátu věnována otázce možného navýšení limitů pro veřejné zakázky malého rozsahu – respektive zda jejich stávající výše stanovená v § 27 odpovídá aktuálním ekonomickým podmínkám.

Limity pro veřejné zakázky malého rozsahu

Novelizaci spočívající v navýšení limitů již Ministerstvo pro místní rozvoj připravuje a brzké promítnutí dané změny do právní úpravy představuje nyní prioritu. Změna bude spočívat v navýšení o 50 %, tedy ze 2 mil. Kč bez DPH na 3 mil. Kč bez DPH v případě veřejných zakázek na dodávky a služby a z 6 mil. Kč bez DPH na 9 mil. Kč bez DPH u veřejných zakázek na stavební práce. Jeví se, že právě na těchto částkách v rámci odborných diskusí převažuje shoda.

V souvislosti s navýšením limitů se přirozeně navýší celkový objem financí vynakládaných na plnění veřejných zakázek, které nebyly zadány v zadávacím řízení. Proces zadávání VZMR není podrobně regulován, a nejsou tak ani vymezeny konkrétní

požadavky, jež mají směřovat k zajištění transparentnosti vyžadované § 6. MMR tedy aktuálně hledá vhodnou míru regulace zadávání veřejných zakázek malého rozsahu a zvažuje zavedení nových povinností, které by zvýšily transparentnost postupu zadavatele, ale zároveň by nepřinášely nepřiměřené administrativní zatížení zadavatelů.

Aktuálně tvoří předmět diskusí především návrh předložený neziskovými organizacemi, který směřuje k zajištění transparentnosti prostřednictvím uložení ex post uveřejňovací povinnosti ve vztahu k VZMR, jejichž cena vyplývající ze smlouvy přesáhne 500 tis. Kč bez DPH. Hraniče byla zvolena shodně s hranicí pro povinné uveřejnění smlouvy na veřejnou zakázku podle § 219. Přístup, který je diskutován, neukládá povinnost uveřejnit informace před zadáním veřejné zakázky, nenavrhuje ani regulaci postupu zadavatele v tom smyslu, že by mu ukládal povinnost zadat zakázku například prostřednictvím tzv. otevřené či uzavřené výzvy. Pozornost směřuje ke zpětnému popisu způsobu zadání prostřednictvím písemné zprávy o veřejné zakázce malého rozsahu.

Diskutuje se tak o zavedení povinnosti uveřejnit na profilu zadavatele písemnou zprávu o VZMR, jejíž cena vyplývající ze smlouvy přesáhne 500 tis. Kč bez DPH, a to do 30 pracovních dnů od uzavření smlouvy. Minimální obsah písemné zprávy by byl oproti písemné zprávě o zadávacím řízení zásadně omezen a zahrnoval by alespoň označení zadavatele, předmět veřejné zakázky a cenu sjednanou ve smlouvě, označení vybraného dodavatele a informaci, zda byla před zadáním zakázky uveřejněna výzva, včetně informace, kde lze k zakázce získat podrobnosti. Aktuálně diskutovaná varianta pracuje se zavedením povinnosti pouze ve vztahu k veřejným zadavatelům. Stranou diskusí samozřejmě nezůstává ani možnost zavedení a konkrétního způsobu regulace nového přestupku zadavatele v případě neuveřejnění písemné zprávy.

Podlimitní výjimky

V souvislosti s novelizací § 19 odst. 3 se pak také otevřelo téma určování předpokládané hodnoty veřejné zakázky na pravidelný nákup potravin – především zda lze obhájit postup

Eliška Olšáková: Veřejným zakázkám by z pohledu obcí zásadně prospělo zjednodušení

PhDr. Eva Bláhová

Šéfredaktorka

Předseda sdružení, k jehož členům patří na 2 400 samospráv. Obce hlásí zvýšený zájem dodavatelů o vypisované veřejné zakázky, ale související náročná administrativa zůstává zejména pro menší zadavatele komplikací, a často i strašákem. „V některých aspektech jsou pravidla pro hospodaření s veřejnými prostředky příliš komplikovaná a podrobná, ačkoliv to nijak nepřispívá k efektivnosti, účelnosti, hospodárnosti nebo inovativním postupům či sociálně odpovědnému zadávání,” říká v rozhovoru pro náš časopis Eliška Olšáková, předsedkyně Sdružení místních samospráv ČR.

Jaká role vám seděla či sedí nejlépe? Starostka, krajská zastupitelka, poslankyně, nebo předsedkyně Sdružení místních samospráv České republiky?

Ještě jste vynechala matrikářku, tu jsem dělala pětadvacet let... (úsměv). Musím říct, že po některých dnech a nocích ve Sněmovně „se slzou v oku” myslím na jednání zastupitelstva ve Valašských Kloboukách nebo na kraji. Necítím ale, že by se na mě úplně hodila nějaká konkrétní škatulka. Ve všem, co nyní dělám, se snažím propojovat témata veřejné správy, regionálního rozvoje a podpory obcí, respektive starostek, starostů a představitelů samospráv, kteří se o rozvoj regionů dennodenně starají. Obce představují srdeční záležitost a dává mi smysl, že teď mohu zkušenosti z komunální politi-

ky a reálného fungování obcí uplatnit i ve Sněmovně.

Česká republika má téměř 6 250 obcí, v evropském srovnání jde o velmi hustou síť. Poměrně často zaznívají návrhy na takzvané slučování obcí, což by mělo podle navrhovatelů ušetřit náklady státnímu rozpočtu. Jak takové návrhy vnímáte?

Nejen mě podobné návrhy zvedají ze židle. „Na papíře” možná vychází, že by teoreticky došlo k nějakým úsporám, ale jsem jasně přesvědčená, že v dlouhodobém horizontu by nucené slučování obcí znamenalo krok špatným směrem. V každé starostce a starostovi mají nejen obce, ale i celá republika člověka – zodpovědného manažera s osobním vztahem k danému místu – jenž se

stará o rozvoj svěřeného území, které bezprostředně zná a ví, co potřebuje. To je obrovská hodnota. Když se loni rozvodnily toky, právě starostky a starostové přímo v obcích, dnem i nocí, v pláštěnkách a holínkách, organizovali opatření, aby voda napáchala co nejmenší škody. To je jen jeden příklad. Loni jsme za Sdružení místních samospráv oceňovali nejdéle sloužící starostky a starosty – lidi, kteří na radnicích svých obcí působí často i přes tři desítky let, žijí pro ně... Nedovedu si představit, že by takto fungoval nějaký vynucený obecní „slepenec”.

Existuje nějaký kompromis?

Úplně jinou věc představuje dobrovolná spolupráce mezi obcemi, kterou podporujeme. V praxi už přináší pozitivní efekty včetně úspor,

Mgr. Eliška Olšáková

- Je předsedkyní Sdružení místních samospráv České republiky, poslankyní za hnutí Starostové a nezávislí a členkou zastupitelstev obce Valašské Klobouky a Zlínského kraje.
- V minulosti působila jako starostka obce Valašské Klobouky a 25 let pracovala na městském úřadě, od řadových referentských pozic po manažerské posty. Řadu let pracovala například jako matrikářka.
- Absolvovala Fakultu humanitních studií Univerzity Tomáše Bati, obor Sociální pedagogika.
- Je vdaná, má dvě děti a pět vnoučat.

velmi poptávaný právě v menších obcích a zaměřuje se na oblasti nezahrnuté v podpoře z evropských zdrojů. Každoročně dochází k obrovskému přebytku objemu žádostí nad množstvím alokovaných prostředků. Obce vědí, jak dané finance optimálně využít, a mají za uvedeným účelem již připravené projekty, na jejichž realizaci čekají. A mají naspořeny vlastní prostředky pro spolufinancování. Jsme přesvědčeni, že zvýšení podpory zmíněného programu představuje efektivní cestu, která povede právě k využití naspořených prostředků v rozpočtech obcí, podpoří zásadním způsobem zvýšení kvality života občanů v regionech a stane se impulzem pro oživení lokální ekonomiky, což díky multiplikačnímu efektu povede k nezanedbatelným daňovým výnosům.

Jste předsedkyní Sdružení místních samospráv České republiky. V čem jeho působnost spočívá?

Sdružení letos existuje už šestnáctým rokem a sdružuje přes 2 400 členů, především obcí a měst, zejména pak těch menších. Máme zastoupe-

ale musí se tak dít přirozeně a na základě společné vůle obcí. Mohou spolupracovat například v oblasti „létajícího úředníka“, školství, dopravy, odpadového hospodářství či sociálních témat nebo energetického managementu. Řadu takových iniciativ lze dnes podpořit z projektů Ministerstva pro místní rozvoj i unijních fondů.

Zaznívají také úvahy, že obce „sedí na penězích“ a neinvestují. Například podle návrhů Národní ekonomické rady vlády (NERV) by měl vzniknout fond, kam by směřovala část peněz z rozpočtového

určení daní pro obce a z něhož by se financovaly infrastrukturní projekty, pokud by pro uvedené prostředky nenašly využití obce. Souhlasíte s takovým návrhem?

Jsem přesvědčená, že restrikcemi – a toto restrikce je – bychom obce k investování motivovat neměli. Aktuálně jsme proto za Sdružení místních samospráv navrhli Ministerstvu financí, aby i vzhledem k příznivějšímu než plánovanému výsledku hospodaření státu přesunulo v návrhu letošního státního rozpočtu z vládní rozpočtové rezervy jeden a půl miliardy korun do programu Podpora rozvoje regionů. Ten je

Formální a materiální změna nabídky po novele ZZVZ

Mgr. Ondřej Čurilla

Partner

Mgr. Radomír Hromada

Advokát

Advokátní kancelář
HAVEL & PARTNERS

Na první pohled se může zdát, že červencová novela ZZVZ přístup k posuzování změny v předmětu nabídky nijak neovlivnila, jelikož text ustanovení § 46 odst. 2 zůstal stejný. V jiném ustanovení zákona však došlo k posunu, který by posuzování změny v předmětu nabídky ovlivnit mohl. Co přesně novela zavedla?

Novelou ZZVZ (dále jen novela) se myslí zákon č. 166/2023 Sb., který nabyl účinnosti k 16. 7. 2023, a hovoříme-li v následujícím textu o změně nabídky, máme na mysli změnu nabídky po uplynutí lhůty pro podání nabídek. V souvislosti s možností změny nabídky odkazujeme na ust. § 46 odst. 2 ZZVZ, podle kterého platí: „Po uplynutí lhůty pro podání nabídek nemůže být nabídka měněna, nestanoví-li tento zákon jinak.“ V daném ustanovení je vyjádřen obecný princip neměnnosti nabídek. Dle výjimky uvedené v ust. § 46 odst. 2 ZZVZ v části za středníkem však nabídka „může být doplněna na základě žádosti podle odstavce 1 o údaje, doklady, vzorky nebo modely, které nebudou hodnoceny podle kritérií hodnocení. V takovém případě se doplnění údajů týkajících se prokázání splnění podmínek účasti za změnu nabídky nepovažují, přičemž skutečnosti rozhodné pro posouzení splnění podmínek účasti mohou nastat i po uplynutí lhůty pro podání nabídek“.

Citované ustanovení navazuje na ust. § 46 odst. 1 ZZVZ, podle kterého může zadavatel vyzvat účastní-

ka zadávacího řízení, aby objasnil předložené údaje, doklady, vzorky nebo modely uvedené v jeho nabídce či aby doplnil další nebo chybějící údaje, doklady, vzorky či modely. Ust. § 46 odst. 2 ZZVZ tak umožňuje, aby dodavatel v návaznosti na výzvu za-

hospodářské subjekty předložit, neúplné nebo nesprávné nebo se tak jeví, nebo pokud určité dokumenty scházejí, mohou veřejní zadavatelé dotčené hospodářské subjekty požádat o předložení, rozšíření, upřesnění nebo doplnění příslušných informací

V rámci formální změny se nabídka doplňuje či objasňuje, a zároveň se nemění její předmět

davatele svou nabídku doplnil, a tím ji i fakticky změnil. Nepůjde přitom o nedovolenou změnu nabídky. (Dodejme, že je zadavatel oprávněn – nikoliv povinen – akceptovat objasnění či doplnění nabídky z vlastní iniciativy účastníka; viz rozhodnutí předsedy sp. zn. ÚOHS-R0144/2022/VZ, č. j. ÚOHS-44438/2022/163, z 20. 12. 2022.)

Výše uvedené ustanovení vychází z čl. 56 odst. 3 směrnice EP a Rady 2014/24/EU z 26. 2. 2014, o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES, podle níž platí: „Pokud jsou informace nebo dokumenty, které mají

nebo dokumentů v přiměřené lhůtě, pokud takovou žádost vznesou v plném souladu se zásadami rovného zacházení a transparentnosti a pokud vnitrostátní právní předpisy, jimiž se provádí tato směrnice, nestanoví jinak.“ Podle citovaného ustanovení zadávací směrnice lze nabídku účastníka rozšířit, doplnit či upřesnit o nové dokumenty a údaje, pokud v ní nejsou obsaženy či jsou-li dokumenty a údaje neúplné, nesprávné nebo se tak jeví. Výčet možností změny nabídky podle zadávací směrnice se tak zdá být oproti transponovanému ust. § 46 odst. 2 ZZVZ širší.

Postoj Úřadu a správních soudů

Ust. § 46 odst. 2 ZZVZ bohužel samo o sobě neposkytuje zcela jednoznačnou odpověď na otázku, jakým způsobem lze případně nabídku dodavatele změnit. Odpověď byla dovozena až rozhodovací praxí ÚOHS a správních soudů, v jejímž rámci byly změny nabídky rozděleny do dvou kategorií – na povolené změny formálního charakteru a nedovolené materiální změny nabídky.

V dané souvislosti odkazujeme například na rozhodnutí předsedy sp. zn. ÚOHS-R0068/2020/VZ, č. j. ÚOHS-16053/2020/323/MPe, z 1. 6. 2020, ve kterém tento konstatoval: „*Jak vyplývá ze shora uvedeného, nelze tedy provést materiální změnu nabídky, ale pouze změnu formální, a to za předpokladu, že bude obsah podané nabídky po provedené změně zachován. Jinými slovy dojde toliko pouze k doplnění chybějící informace nebo je vysvětlena informace nejasná, případně je uvedena na pravou míru zjevná, lehce popsitelná a zároveň vysoce pravděpodobně lehce vysvětlitelná nejasnost (...). Dle předmětného zákonného ustanovení ovšem nelze zcela kategoricky odmítat změnu ve formě opravy nabídky, neboť i z tohoto zákazu existují výjimky, jejichž aplikaci zákon dává jisté mantinely. Nelze však připustit změnu předmětu nabízeného plnění, neboť zákonodárce s takovými materiálními změnami v předmětu nabízeného plnění vůbec nepočítal a nehodlal je připustit ani v omezené míře. V případě změny na předmětu plnění se proto bude jednat o materiální změnu nabídky.*“

V rámci formální změny se tudíž nabídka účastníka doplňuje či objasňuje, jestliže neobsahuje některé

informace nebo obsahuje-li informace nejednoznačné či rozporné, a zároveň se nemění předmět nabídky. Jedná se například o situace, kdy účastník na základě výzvy zadavatele doplní chybějící údaj k prokázání splnění své kvalifikace nebo odstraní rozpor v údajích, které jsou v jeho nabídce již uvedeny. Na základě materiální změny naopak dochází ke změ-

ně v předmětu nabídky. Typicky tak může jít o situaci, kdy účastník uvede ve své nabídce výrobek nesplňující požadavky zadavatele, přičemž po jeho výzvě k objasnění nabídky se pokusí nahradit původní výrobek jiným, jenž požadavky zadavatele splňuje.

V dané souvislosti odkazujeme na rozhodnutí předsedy č. j. ÚOHS-R0113/2019/VZ-24101/2019/322/HSc z 30. 8. 2019, které se týkalo změny nabízených výrobků vzduchotechniky (aniž by došlo ke změně nabídkové ceny) a v němž předseda Úřadu konstatoval: „*Bez ohledu na možný rozdíl cen původně nabízených výrobků (...) a výrobků nabízených ve změněné nabídce (...), který není třeba pro účely rozhodnutí v této věci nijak zkoumat, je nutno konstatovat, že umožnění následné změny způsobu plnění veřejné zakázky po podání nabídky by mohlo činit zadávací řízení rozporným s jeho hlavními zásadami, zejména se zásadou transparentnosti a rovného zacházení. Není totiž možné připustit, aby dodavatelé měnili na-*

Před novelou považoval ÚOHS změnu v předmětu nabídky obecně za nedovolenou, a to i v případech, kdy neměla dopad do nabídkové ceny. Často přitom zaznívá otázka, jak by posuzoval třeba případ, kdy by jeden výrobek v nabídce účastníka v nízké hodnotě v řádu tisíců korun nesplňoval požadavky zadavatele v rámci VZ v celkové hodnotě v řádu milionů korun. Je skutečně a bez dalšího proti smyslu a účelu zákona takovou změnu provést?

Aktuality z rozhodovací praxe českých soudů (LXVI.)

Mgr. Pavel Skalka

Právník

Mgr. et Mgr. Helena Malíková, Ph.D.

Právník

V tradičním přehledu novinek z rozhodovací praxe českých soudů na poli veřejných zakázek se tentokrát zaměříme třeba na objasnění nabídky podle § 46, jeden funkční celek, odůvodnění rozhodnutí o námitkách či změny dílčích technických parametrů. Sledujeme pro vás to nejdůležitější z rozhodovací praxe, abyste byli vždy v obraze.

Popisované rozsudky vydal v uplynulém období Krajský soud v Brně (KS) a Nejvyšší správní soud (NSS) se sídlem tamtéž.

Uplynutí prekluzivní lhůty – příznivost právní úpravy

Rozsudek KS z 20. 6. 2023, č. j. 29 Af 82/2020-104, se týká zajímavé právní problematiky. V rámci řízení o přestupcích se uplatňuje známá zásada z trestního práva, že se přestupek posuzuje podle právní úpravy

pravomocným rozhodnutím o vině a trestu a spácháním přestupku nastane několik změn právní úpravy, zkoumat příznivost každé z jednotlivých novelizací, jež v mezičase proběhly – tedy nejen porovnávat původní znění právních předpisů v době spáchání a v době rozhodování o vině a trestu.

Při zkoumání daných novelizací dospěl KS k posouzení příznivosti znění zákona o veřejných zakázkách s účinností od 6. 3. 2015 (novelizace provedená zákonem č. 40/2015 Sb.).

vení ovšem rozsudek NSS č. j. 8 As 230/2021-47 z 24. 4. 2023 vyložil tak, že se objektivní pětiletá lhůta vztahuje k pravomocnému rozhodnutí ve věci, nikoliv k zahájení řízení o přestupku. V posuzovaném případě tak v důsledku citované novelizace odpovědnost za přestupek zanikla a KS k popsané skutečnosti musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Určitou zvláštností se pak v posuzované věci stalo, že předmětný rozsudek představuje „druhé“ kolo soudního přezkumu, přičemž KS prvním rozsudkem nejprve případ Úřadu vrátil k novému řízení. Musel nicméně zohlednit recentní judikaturu NSS a v rámci rozhodování o žalobě explicitně vyzval obě strany, aby se k nové judikatuře Nejvyššího správního soudu ve vztahu k posuzované věci vyjádřily, aby nebylo jeho stávající rozhodnutí pro účastníky řízení překvapivé.

Pozdější právní úpravu lze užít pouze v případě, že je to pro pachatele příznivější

účinné v době jeho spáchání. Pozdější právní úpravu lze užít pouze v případě, že je to pro pachatele příznivější. V referovaném rozsudku pak KS vyšel z toho, že v souladu s judikaturou NSS (např. rozsudek č. j. 6 As 266/2019-27 z 12. 3. 2020) je nutné v situaci, kdy v mezidobí mezi

V rámci uvedené novelizace byl běh promlčecích lhůt upraven následovně: „Odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže Úřad o něm nezačal řízení do 3 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 5 let ode dne, kdy byl spáchán.“ Zmíněné ustanov-

Objasnění nabídky dle § 46 ZZVZ

Jasnou hranicí, kdy je přípustný postup podle § 46 ZZVZ, se KS zabýval

Aktuální rozhodnutí Úřadu

Mgr. Tomáš Machurek

Partner, AK MT Legal
Předseda Výkonného výboru AVZ
Člen redakční rady

Mgr. Zuzana Profousová

Právnička, AK MT Legal

Má být řízení se soutěžním dialogem chápáno jako výjimečné a má se na něj nahlížet restriktivně, podobně jako na jednací řízení s uveřejněním? Pokud dodavatel sám nedisponuje referencí k prokázání technické kvalifikace, znamená to, že mu postupem zadavatele nemůže být způsobena újma a není aktivně legitimován k podání námitek a návrhu? Odpovědi nejen na uvedené otázky vám přinášíme v 29. díle výběru z aktuální rozhodovací praxe ÚOHS.

§ 6 odst. 1 a § 36 odst. 3 ZZVZ – netransparentní smluvní podmínka – umožnění využití standardního SW podmíněné souhlasem zadavatele po uzavření smlouvy

• ÚOHS-S0321/2023/VZ

Zadavatel uvedl, že „v rámci plnění této smlouvy nesmí poskytovatel užít ke splnění svých povinností a do systémů jakkoliv zařadit či se systémy jakkoliv spojit standardní software bez předchozího písemného souhlasu objednatele“. (...) Tento souhlas by vybraný dodavatel mohl získat až po uzavření smlouvy na VZ (...). Dodavatelé by tedy informaci o tom, zda pro plnění VZ budou moci použít konkrétní standardní software či nikoliv, získali závazně až po uzavření (...) smlouvy (...). Úřad se přitom ztotožňuje s tvrzením dodavatelů (...), že otázka, zda bude možné pro část díla využít standardní software, je zásadní informací pro každého potenciálního dodavatele již ve fázi přípravy nabídky, protože má přímý vliv na nákladovost a pracnost celého projektu (...). Zadavatel obecně připustil využití standardního softwaru pro plnění VZ, které ovšem podmínil svým souhlasem uděleným

až po uzavření smlouvy v rámci plnění VZ, aniž by současně předem vymezil objektivně daná a konkrétní kritéria, podle kterých bude tento souhlas udělen. Takový postup (...) způsobuje netransparentnost zadávacích podmínek, respektive tvoří překážku v hospodářské soutěži, neboť dodavatelům nemůže být zřejmé, jakým způsobem mají za takto nastavených podmínek svoji nabídku zpracovat, aby vyhověli požadavkům zadavatele, které de facto odmítl předem specifikovat, a zároveň aby byli schopni svoji nabídku s ohledem na možnost či nemožnost užití jimi zvoleného řešení (standardního softwaru) relevantním způsobem ocenit.

§ 6 odst. 1 a § 48 odst. 4 ZZVZ – nezákonnost výhrady nehodnocení nabídky s MNNC

• ÚOHS-S0525/2023/VZ

Ze znění (...) ZD se podává, že si zadavatel „(...) vyhrazuje právo nehodnotit nabídku dodavatele, jehož cena bude posouzena jako mimořádně nízká“. (...) Účastníkům ZŘ nemůže být odpírána možnost objasnit, z jakého důvodu je jimi předkládaná nabídka, respektive cena výrazně nižší,

nežli je například předpokládaná hodnota plnění stanovená v ZD. Jestliže zadavatel stanoví, že takovou nabídku „nebude hodnotit“, přičemž tím má na mysli skutečnost, že rovnou přistoupí k vyloučení účastníka ZŘ, může tímto svým postupem odradit právě ty účastníky, jejichž nabídková cena by z objektivních důvodů mohla být výrazně nižší, nežli je například předpokládaná hodnota VZ. (...) V takovém případě je pak (...) dodavatel zcela odkázán na libovůli zadavatele, zda jím předloženou nabídkovou cenu vyhodnotí jako přiměřenou, či již mimořádně nízkou bez možnosti jejího objasnění. (...) Postupem (...) tak nejenže zadavatel zcela obchází povinnost vyplývající z ust. § 48 odst. 4 (...) a deformuje jinak jasně stanovené pravidlo, ale nadto takový postup vzbuzuje důvodné pochyby o pravých motivech zadavatele (...).

§ 16 ZZVZ – provize provozovatele konsignačního skladu jako součást předpokládané hodnoty VZ

• ÚOHS-R0144/2023/VZ

Do předpokládané hodnoty VZ je nutné rovněž započíst veškerou úplatu, kterou mohou v souvislosti s uza-

Úřednická zkouška na Ministerstvu pro místní rozvoj (XIV.)

Ing. Markéta Ajmová

Ministerstvo pro místní rozvoj

S rokem 2023 došlo v organizaci státní služby ke změnám a jedna z nich se dotkla i znění otázek úřednické zkoušky ve státní službě. V závěrečném dílu našeho seriálu vám přiblížíme poslední dvě otázky úřednické zkoušky, které zahrnují problematiku elektronizace veřejných zakázek.

Otázka č. 19 zní: „*Jaké jsou dva hlavní způsoby uveřejňování informací o veřejných zakázkách? Jaké druhy dokumentů a informací jsou uveřejňovány prostřednictvím elektronických nástrojů? Jaká je povinná podmínka pro využívání profilu zadavatele?*“ Zkoušený by měl být schopen obecně popsat, jaké informace a prostřednictvím čeho se uveřejňují v Úředním věstníku EU, ve Věstníku veřejných zakázek a na profilu zadavatele.

Informace o veřejných zakázkách se na nadnárodní – evropské – úrovni uveřejňují v Úředním věstníku Evropské unie, na národní úrovni ve Věstníku veřejných zakázek a pro úroveň každého ze zadavatelů pak na jejich jednotlivých profilech.

TED alias Tenders Electronic Daily, jakožto online verze Úředního věstníku EU, představuje celoevropskou databázi informací o veřejných zakázkách. Uveřejňují se prostřednictvím formulářů, jejichž podobu stanovuje prováděcí nařízení Komise

(EU) č. 2019/1780 z 23. 9. 2019, kterým se stanoví standardní formuláře pro uveřejňování oznámení v oblasti zadávání veřejných zakázek a kterým se zrušuje prováděcí nařízení (EU) č. 2015/1986 (elektronické formuláře), v platném znění. Věstník veřejných zakázek (VZ) pak představuje národní databázi nadlimitních a podlimitních veřejných zakázek, jehož prostřednictvím se uveřejňují informace pro úroveň ČR. Jeho správu zajišťuje Ministerstvo pro místní rozvoj a lze v něm nalézt seznam všech profilů zadavatelů.

Vyhláška o uveřejňování formulářů

Pro národní úroveň tvoří stěžejní právní předpis vyhláška č. 345/2023 Sb., o uveřejňování formulářů pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek a náležitostech profilu zadavatele, která s účinností od 1. 2. 2024 nahradila vyhlášku č. 168/2016 Sb. Stanovuje přitom podrobnosti k uveřejňování formulářů ve Věstníku veřejných zakázek, pro něž není formulář určen přímo prováděcím nařízením Komise (EU) č. 2019/1780, dále způsob vyplnění formulářů včet-

ně stanovení povinně vyplňovaných údajů, podmínky přijetí formulářů k uveřejnění, postup při úpravách údajů ve formulářích, přístup k uveřejněným formulářům, způsob doručování formulářů, postup při nápravě vad v uveřejněných formulářích a vad plnění provozovatele VZ, přístup k uveřejněným informacím na profilu zadavatele, metadata údajů uveřejňovaných na profilu zadavatele popisující souvislosti, obsah a strukturu zaznamenaných informací a jejich správu v průběhu času, postup při změně profilu zadavatele, strukturu strojově čitelného formátu, strukturu údajů pro uveřejnění výše skutečně uhrazené ceny za plnění veřejné zakázky a podrobnosti uveřejnění smlouvy uzavřené na veřejnou zakázku.

Profil zadavatele

Profil zadavatele definuje ust. § 28 odst. 1 písm. j) ZZVZ jako elektronický nástroj, který umožňuje neomezený dálkový přístup a na němž zadavatel informuje o svých veřejných zakázkách a uveřejňuje k nim relevantní dokumenty. Profil musí splňovat požadavky na elektronické

Podle § 11 odst. 6 vyhlášky č. 345/2023 Sb. musejí být dokumenty a informace, které byly uveřejněny na profilu zadavatele, bezplatně veřejně přístupné nepřetržitě po dobu nejméně dvou let od jejich uveřejnění.

profilu uveřejní informace, zadávací dokumentaci či další dokumenty, musí zajistit, aby byly chráněny proti neoprávněné změně, byly po stanovenou dobu nepřetržitě přístupné na profilu zadavatele a byly uveřejněny bez požadavků na registraci či jakoukoliv identifikaci osoby, jež k nim přistupuje.

Proces uveřejňování formulářů

Řádně vyplněné formuláře odesílá zadavatel elektronicky do Věstníku veřejných zakázek. Podlimitní veřejné zakázky se uveřejňují pouze tam, zatímco ty nadlimitní – respektive informace o nich – se navíc prostřednictvím provozovatele VVZ odesílají do Úředního věstníku Evropské unie.

nástroje podle ust. § 213 ZZVZ a vyhlášky č. 260/2016 Sb., o stanovení podrobnějších podmínek týkajících se elektronických nástrojů, elektronických úkonů při zadávání veřejných zakázek a certifikátu shody. Za profil zadavatele proto nelze považovat například webové stránky města nebo elektronickou úřední desku.

Na profil zadavatele musí odkazovat internetová adresa uveřejněná ve VVZ. Zadavatel proto po zřízení profilu odesílá do Věstníku příslušný formulář stanovený vyhláškou č. 345/2023 Sb. Pokud by internetová adresa profilu zadavatele ve VVZ uveřejněna nebyla, nepovažovaly by se informace či dokument na profilu zadavatele z pohledu zákona za uveřejněné. Zadavatel není oprávněn využívat k uveřejnění informací o své

veřejné zakázce současně více profilů zadavatele, které jsou ve Věstníku veřejných zakázek označeny jako aktivní – s výjimkou případů, kdy vedle svého aktivního profilu využívá ještě NEN. Pokud jeho provozní jednotky zadávají veřejné zakázky samostatně, mohou si zřizovat vlastní profil zadavatele; zároveň je však umožněno, aby veškeré provozní jednotky využívaly jeden společný profil zadavatele.

Novela ZZVZ s účinností od 16. 7. 2023 stanoví povinnost, že údaje na profilu uveřejňuje zadavatel ve strojově čitelném formátu, jehož strukturu stanovuje vyhláška č. 345/2023 Sb.

Za profil zadavatele nelze považovat například elektronickou úřední desku

Uvedené se nevztahuje na uveřejnění zadávací dokumentace, její změnu či doplnění, písemnou zprávu zadavatele, smlouvu uzavřenou na veřejnou zakázku včetně jejích změn a dodatků nebo rámcovou dohodu. V souladu s vyhláškou č. 260/2016 Sb. platí, že pokud zadavatel na svém

V České republice nemusí zadavatel k popsanému úkonu využít provozovatele Věstníku a může formulář odeslat přímo do Úředního věstníku, nicméně v praxi se většinou uplatňuje pouze první možnost. Odmítne-li provozovatel Věstníku formulář z důvodu chybného vyplnění či nedodržení

Ministerstvo pro místní rozvoj provozuje Národní elektronický nástroj (NEN). Jde o komplexní elektronický nástroj pro administraci a zadávání veřejných zakázek a koncesí pro všechny kategorie veřejných zakázek a zadavatelů. Jeho používání je pro zadavatele zdarma.

Výhody a nevýhody: Design-Build vs. klasická metoda dodávky stavby

Mgr. Roman Novotný

JUDr. Filip Svoboda

Mgr. Petr Jelínek

4E consulting

Design-Build představuje vedle tzv. klasické metody dodávky stavby Design-Bid-Build jeden ze základních přístupů k přípravě a realizaci výstavbových projektů. Ačkoliv u nás není tak rozšířená jako druhá zmíněná, její obliba u veřejných zadavatelů neustále roste, a to napříč stavebnictvím. Zjistěte, jaké jsou výhody i nevýhody obou uvedených metod.

Pro začátek snad jen stručnou rekapitulaci a základní přehled klíčových prvků obou metod:

Design-Build představuje metodu přípravy a provádění stavby, při níž je stavba popsána zejména požadavky na účel, výkon nebo funkci namísto podrobné prováděcí dokumentace a souvisejícího soupisu stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr. Detailní specifikaci díla projektuje zhotovitel stavby. [Srov. znění § 89 odst. 1 písm. a) ZZVZ, kdy technické podmínky jsou požadavky na vlastnosti předmětu veřejné zakázky, jež zadavatel stanoví prostřednictvím „parametrů vyjadřujících požadavky na výkon nebo funkci, popisu účelu nebo potřeb, které mají být naplněny“.]

Níže předkládáme základní přehled výhod použití metody Design-Build, jak je lze obecně vnímat na výstavbových projektech. Je však třeba pamatovat, že dané výhody bez dalšího platí zejména v ideálních podmínkách použití metody. Proto tam, kde je to vhodné, uvádíme také komentář ohledně okolností, které je mohou částečně relativizovat, a v některých případech i zcela popřít.

Přenesení odpovědnosti za projektování na zhotovitele

Hlavní výhoda metody Design-Build spočívá v první řadě v přenesení odpovědnosti za projektování, resp. odpovědnosti za projektovou dokumentaci, na zhotovitele stavby. Za tu je jinak (u metody Design-Bid-Build) odpovědný zadavatel. V případě Design-Build je tak zhotovitel stavby z titulu takto přenesené odpovědnosti nositelem rizik spojených s neúplností, nepřesnostmi či chybami projektové dokumentace. Do značné míry tím odpadá nutnost řešit v průběhu výstavby související změny a nároky zhotovitele stavby – tzv. vícepráce – neboť jdou právě za ním.

Zhotovitel je tím, kdo musí vyřešit chyby způsobené konkretizováním a zpřesněním tzv. požadavků objednatele do podoby projektové dokumentace, a to v rámci svého týmu – se svým projektantem. Objednatel by o nich měl být informován v souladu s pravidly pro projektování, která vyplývají ze smlouvy, a jejich prostřednictvím může projektovou činnost zhotovitele dále ovlivňovat. Role objednatele je však

Na zhotovitele stavby nelze neúměrně či spekulativně přenášet ani rizika vyplývající z neznámých nebo nepředvídatelných podmínek staveniště, zejména pak z jeho podmínek geotechnických nebo (v případě rekonstrukcí) z jiného stavebně-technického stavu existujících stavebních objektů, než předpokládal průzkum provedený zadavatelem.

rozhodně pasivnější než v případě řešení nedostatků prováděcí dokumentace u klasické metody dodávky stavby. Uvedené však platí jen do té míry, do jaké lze odpovědnost (za projektovou dokumentaci) přičítat skutečně zhotoviteli. Ten nemůže především odpovídat za správnost závazných částí podkladové projektové dokumentace, respektive požadavků objednatele.

Požadavky objednatele

Z uvedeného plyne, že v případě Design-Build stavby tvoří požadavky

Situace na trhu s energiemi: Jak na nákup pro roky 2025 a 2026?

Mgr. Petr Rudolf

Šéfmakléř dohodce
na Českomoravské
komoditní burze Kladno
Advokát

Události posledních let – jako pandemie, nárůst cen emisních povolenek, úpadek skupiny Bohemia Energy a dalších dodavatelů, válka na Ukrajině i nedostatek plynu – nákup energií prodražily a znesnadnily. Nicméně na začátku letošního roku se nacházíme v situaci, kdy se trh ze zmíněných ran vzpamatovává a ceny významně klesly, což je samo o sobě důvodem k optimismu. Jak tedy nakupovat?

Další dobrá zpráva zní, že energetika po předchozích krizích přitahuje větší pozornost veřejnosti i politické reprezentace, což může vést k vyřešení dlouhodobých problematických záležitostí – od výstavby nových energetických zdrojů přes řešení a zlepšování distribuční sítě až po případné zavedení komunitních a komunálních energetik. Budme proto optimističtí: Kdy jindy než právě teď?

Pokud jde o elektřinu...

V čem spočívá důvod zmíněného optimismu? Velkoobchodní cena silové elektřiny bez přírážek dodavatelů se na začátku roku 2024 (v únoru) pohybovala pod hranicí 75 eur/MWh (asi 1 900 Kč/MWh) u jednoletého nákupu na rok 2025, respektive 65 eur/MWh (1 650 Kč/MWh) u jednoletého nákupu na rok 2026 a 61 eur/MWh (1 550 Kč/MWh) u jednoletého nákupu na rok 2027. Ve srovnání s cenami na začátku roku 2023 jsou uvedené částky poloviční. Dodejme, že likvidita na trzích není tradičně na začátku roku vysoká a frekvence

nákupů se teprve bude stupňovat. Na druhou stranu letos neočekáváme situaci z minulého roku, kdy u nás trh de facto startoval až na přelomu května a června.

Rozložení cenové úrovně mezi jednotlivými lety a cenový vývoj nám slibuje navrácení stability trhu a opuštění vysoké volatility z předchozích let. Významný cenotvorný údaj ovšem stále představuje cena zemního plynu, a ceny elektřiny i zemního plynu tak budou nadále pevně provázány. Další důležitý údaj tvoří cena emisní povolenky, která se pohybuje níž, než bylo obvyklé pro minulý rok. Loni se držela stabilně nad hodnotou 80 eur/t. Pohyby u její hodnoty sledují spíše dění na finančních trzích a kondici evropské ekonomiky. Jeliž je aktuální výhled na stav hospodářského růstu ve středoevropském prostoru spíše negativní, spadly ceny povolenky začátkem roku významně pod 60 eur/t. Na druhou stranu nedošlo k takovému cenovému propadu jako u ceny elektřiny.

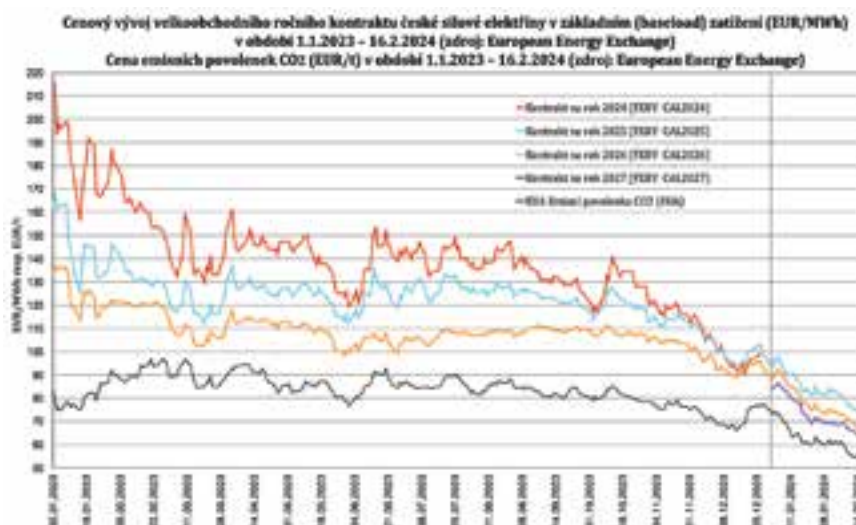
Při oživení evropského hospodářského růstu lze očekávat navýšení cen povolenek, a tedy i navýšení

ceny elektřiny. Vyloučit vůbec nelze návrat cen k hodnotě nad 80 eur/t. Doplňme, že cena 1 t emisní povolenky se promítá do ceny 1 MWh elektřiny zhruba 40% váhou, tj. při ceně 80 eur/t zhruba 32 eury. Výhledově mohou cenu emisní povolenky ovlivnit i volby do Evropského parlamentu letos v červnu a začlenění dalších ekonomických činností do systému emisních povolenek.

A co zemní plyn?

Velkoobchodní ceny zemního plynu jsou oproti cenám z minulého období podobně optimistické. Jednoletý kontrakt na rok 2025 lze získat na úrovni 30 eur/MWh (asi 750 Kč/MWh), respektive 28,5 eura/MWh (720 Kč/MWh) u jednoletého nákupu na rok 2026 a 27,5 eura/MWh (700 Kč/MWh) u jednoletého nákupu na rok 2027. Aktuálně jsme tedy opět na polovině loňských cen. K propadu došlo zejména v prosinci a na začátku ledna.

Situace na evropském trhu se zemním plynem zůstává zatím optimistická zejména díky zajištěným

pravidelným dodávkám, a také naplněnost evropských zásobníků dosahuje uspokojivé míry, což přispívá k udržení cen na relativně stabilní a nízké úrovni. Důležitý cenotvorný prvek tvoří robustní dodávky stlačeného zemního plynu ze Spojených států a samozřejmě i relativně mírná zima, která přispívá k úsporám na odběratelské straně, a tudíž také k nižší poptávce.

Stejně jako u elektřiny platí, že likvidita na trzích není na začátku roku vysoká a obchodování se teprve „rozjede“. A podobně jako u elektřiny je rozdíl v procentuálním vyjádření mezi cenovou úrovní zemního plynu na jednotlivá léta 2025–2027 nevýznamný. Dodavatelé zřejmě aktuálně již nepředpokládají další zlevnění komodity v následujících letech; rozdíly jsou v absolutní korunové hodnotě nízké, počítané v desítkách korun na megawatthodinu, na které jsme byli z posledních let zvyklí jako na denní rozptyl a běžnou volatilitu.

Hrozí i významnější rizika

U zemního plynu však musíme zmínit potenciální významnější rizika, která by mohla negativně ovlivnit stabi-

tu dodávek a ceny, a v návaznosti i cenu elektřiny. Na prvním místě jde o riziko v podobě geopolitických událostí na Blízkém východě. Případná eskalace konfliktu by mohla způsobit blokování dopravních tras pro ropu i LNG. Vzpomeňme, že loni se útok na Izrael pojal s významným, i když naštěstí jen krátkodobým nárůstem cen. Samozřejmě nemůžeme zapomenout ani na probíhající válku na Ukrajině a možné útoky na distribuční soustavy v Evropě (plyn z Ruska sem stále proudí). Z minulého roku víme, že i lokální a geograficky vzdálené poruchy na vedení mohou ceny výrazně navýšit.

Dále si dovolíme zmínit loňský poměrně výrazný pohyb kurzu koruny vůči euru a dolaru. Silnější americký trh a hospodářství poskytuje podporu dolaru, což zvyšuje tlak na euro a potažmo i na českou korunu. Velká část zemního plynu se přitom do Evropy dováží právě za americké dolary. Další oslabení eura, respektive koruny vůči dolaru a euru může dodávky energií prodražit. Ani na začátku letošního roku se kurz koruny vůči euru nenachází v optimální kondici a před rokem byl více než o korunu nižší. Zmíněná jed-

na koruna pak představuje navýšení cen komodit asi o 4 %, což vzhledem k ceně energií znamená i u menších odběratelů ve výsledku více než milion korun z veřejných prostředků investovaných navíc.

Jak tedy nakupovat?

Klíčovou otázkou samotného nákupu představuje zvolení metody a hodnotícího kritéria. Aktuální trh s energiemi nabízí více možných přístupů, které respektují specifika veřejných zadavatelů a nákupů v rámci veřejných zakázek.

V případě jednorázové fixace ceny jde o zajištění dodávek energií, kdy je cena komodity stanovena v jeden konkrétní den, typicky v den konání aukce, a to jednou částkou v Kč/MWh, jež tvoří hodnotící kritérium zakázky. Metoda se optimálně hodí, pokud očekáváme růst cen, a z pohledu cenotvorby tudíž „není na co čekat“. Zároveň se jedná o stanovení cen nejjednodušší variantou, která dominuje u menších odběratelů, respektive centrálních zadavatelů sdružujících odběr v řádu nižších jednotek gigawatthodin.

Postupná fixace ceny znamená zajištění dodávek energií, kdy je cena komodity stanovena až po uzavření smlouvy s vybraným dodavatelem a v rámci zakázky je vysoutěžen pouze koeficient, který se následně přidává k velkoobchodním cenám. Hodnotící kritérium pak tvoří právě koeficient – ať už vyjádřený procentem z velkoobchodní ceny, či pevnou částkou, jež se k velkoobchodní ceně přičítá.

Postupná fixace ponechává zadavateli možnost reagovat na vývoj cen a trhu, ačkoliv de facto není koncipována na „přečtyračení“ dodavatelů a trhu a její hlavní cíl spočívá

Rizika spojená s uzavřením smlouvy v rozporu se ZZVZ

Mgr. Lukáš Pruška
Mgr. Markéta Kolbová

Skupina LAWYA

Nedodržení zakázkového zákona a občanského zákoníku při uzavírání smluv na veřejné zakázky může mít pro zadavatele řadu nepříznivých následků – ať už jde o riziko uložení zákazu plnění smlouvy, uložení pokuty za spáchání přestupku, či občanskoprávní důsledky takového jednání. Přinášíme praktický přehled, na co si dát pozor.

Výsledkem zadávacího řízení je v ideálním případě uzavření smlouvy s dodavatelem na plnění veřejné zakázky. Smlouvou zadavatel pořizuje za úplatu určité plnění v podobě dodávek, služeb nebo stavebních prací. Jelikož k financování plnění využívají zadavatelé veřejné finance, je proces výběru dodavatele a uzavření smlouvy veřejnou zakázkou – a tu musejí zadavatelé dle § 2 odst. 3 ZZVZ zadat v zadávacím řízení, nestanoví-li zákon jinak. Smlouva uzavřená na veřejnou zakázku představuje současně stále soukromoprávní závazek, který se

ko uložení zákazu plnění smlouvy, k němuž má pravomoc ÚOHS – a to na návrh podaný nejčastěji dodavatelem, který by měl zájem se zadávacího řízení účastnit, ale bylo mu to znemožněno postupem zadavatele v rozporu se zákonem. Dále jde o uložení pokuty za spáchání přestupku, kdy Úřad zahajuje řízení o přestupku z moci úřední, ať již například na základě podnětu, nebo vlastního zjištění. Třetí potenciální následek nedodržení pravidel pro postup v zadávacím řízení dle ZZVZ spočívá v občanskoprávních důsledcích takového jednání zadavatele.

jeho základě udělit zákaz plnění, který způsobí neplatnost smlouvy od počátku. Pro zadavatele to fakticky znamená nejen nemožnost plnit smlouvu do budoucna, ale také nutnost přistoupit k vypořádání s původním dodavatelem, pokud bylo ze smlouvy již plněno.

Řízení o spáchání přestupku může Úřad zahájit i na základě vlastní úřední činnosti

řídí příslušnou právní úpravou, zejména občanským zákoníkem. Jaká však plynou z nedodržení ZZVZ či OZ při uzavírání smluv na veřejné zakázky rizika?

Zmíněné následky lze rozdělit do tří kategorií: První z nich je rizi-

Zákaz plnění smlouvy

Podle § 254 odst. 1 ZZVZ může návrhovat, jenž tvrdí některé z uvedených pochybení zadavatele v zadávacím řízení, podat návrh na uložení zákazu plnění smlouvy na veřejnou zakázku. Úřad dle § 264 může na

Jedná se o zásadní zásah ze strany ÚOHS do sféry soukromoprávního závazku mezi zadavatelem a dodavatelem. Proto je uložení zákazu plnění smlouvy koncipováno spíše jako nejzazší řešení pouze u nejzávažnějších porušení ZZVZ při uzavření smlouvy na veřejnou zakázku (taxativně uvedených v § 254 odst. 1), jež narušují chráněný zájem v podobě řádné hospodářské soutěže natolik výrazně, že vyžadují de facto naprosté anulování daného postupu zadavatele.

Za nejčastější případ, kdy je dodavatel oprávněn podat návrh na

Vyloučení účastníka pro dřívější pochybení: Modelový příklad z praxe

Ing. Martin Vyklícký
Mgr. Lucie Kašpar

Vysoké učení technické v Brně

Zadavatel může účastníka vyloučit, pokud se v posledních třech letech dopustil závažných či dlouhodobých pochybení při plnění jiné veřejné zakázky. Jaká přesná kritéria musejí zmíněná pochybení splňovat? Proč je v dané situaci extrémně důležitá práce contract manažera? A na které ze stran spočívá důkazní břemeno?

V dalším díle seriálu pojednávajícího o contract managementu bychom se rádi zaměřili na možnost aplikace ust. § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ, jež zní: „Zadavatel může vyloučit účastníka zadávacího řízení pro nezpůsobilost, pokud prokáže, že [...] se účastník zadávacího řízení dopustil v posledních 3 letech od zahájení zadávacího řízení závažných nebo dlouhodobých pochybení při plnění dřívějšího smluvního vztahu se zadavatelem zadávané veřejné zakázky, nebo s jiným veřejným zadavatelem, která vedla k vzniku škody, předčasnému ukončení smluvního vztahu nebo jiným srovnatelným sankcím.“

Cílem veřejného zadavatele v rámci zadávacího řízení není pouze veřejnou zakázku zadat, tedy uzavřít na ni smlouvu, ale rovněž vybrat dodavatele, který poskytne požadované plnění kvalitně, bez vad a v ujednané lhůtě. S ohledem na uvedené jsou před vyhlášením veřejné zakázky nastaveny požadavky na kvalifikaci dodavatelů a v hodnocení jsou bodově zvýhodňováni ti, kteří splňují hodnotitelná kritéria zadávacího řízení.

V ideálním případě by pak na základě předem nastavených kvalifikačních a hodnoticích kritérií měl být vybrán dodavatel s předpoklady pro to, aby veřejnou zakázku splnil v souladu se smlouvou.

Bohužel ne vždy předem nastavená kritéria kvalifikace a kvality zajistí, že se vybraným dodavatelem stane ten, který následně zvládne plnit v souladu s uzavřenou smlouvou na veřejnou zakázku. V některých případech je přitom vybraný dodavatel schopen smlouvu podepsat, přestože si je vědom, že v souladu s ní nedokáže plnit, a předpokládá, že se například v případě pozdního dodání předmětu smlouvy se zástupcem veřejného zadavatele tzv. dohodne. Uvedené představuje dle našich zkušeností například případ dodavatelů, kteří ze smlouvy plní opakovaně, třeba na základě výzev k plnění u smluv s rámcovým prvkem.

Zaměříme se proto nyní na dva modelové příklady vycházející ze zkušeností veřejného zadavatele s dodavateli, na základě jejichž vadného plnění by bylo dle našeho soudu možné aplikovat v případě dal-

šího zadávacího řízení § 48 odst. 5 písm. d) a dotčené dodavatele z něj při jejich účasti vyloučit. Modelové příklady představují kompilát více zkušeností autorů.

Dodavatel kancelářského ICT vybavení

První řešený modelový příklad představuje uzavření a následné plnění smlouvy s dodavatelem kancelářského ICT vybavení. Uzavřena byla na půl roku, a to jako smlouva s rámcovým prvkem, kdy je dodavatel povinen plnit – tzn. dodat a předat kancelářské ICT vybavení – na základě přímé výzvy zadavatele k plnění, která blíže specifikuje požadovaný typ daného vybavení a jeho množství. Smlouva přitom předem stanovovala lhůtu plnění, a to v závislosti na počtu kusů dodávaného kancelářského vybavení. V případě prodlžení o délce předem definované ve smlouvě či při dosažení určité četnosti prodlžení se lhůtou plnění pak zadavateli umožňovala, aby ji vypověděl.

Smlouva zároveň předpokládala situaci, kdy by zboží nabízené doda-

Otázka navýšení limitů pro VZMR o 50 procent: Smysl a úskalí

Mgr. Jiří Šimon

Ředitel Odboru strategií, práva
a elektronizace VZ, MMR

JUDr. Jindřich Vítek, Ph.D.

Mgr. Kateřina Dračková

AK GÜRLICH VÍTEK & PARTNERS

Mgr. Milan Šebesta, LL.M.

Advokátní kancelář
MT Legal

Pro příští novelizaci se vážně diskutuje o navýšení limitů pro VZMR o 50 %, tj. u veřejných zakázek na dodávky a služby na 3 mil. Kč. Původní limit ve výši 2 mil. Kč platil s krátkou přestávkou asi 20 let. Pro státní zadavatele podle § 4 odst. 1 písm. a)–c) to bude znamenat zúžení podlimitního spektra do rozpětí pouze 3–3,5 mil. Kč. Je podle vás navýšení limitů o 50 % dostatečné, s ohledem na hospodářskou situaci a růst cen za dvě dekády? Je smysluplné, aby měli státní zadavatelé podlimitní hladinu vymezenou rozpětím zhruba jen 0,5 mil. Kč? A vidíte z vaší zkušenosti nějaké jiné úskalí plánované změny?

Mgr. Jiří Šimon

Jsem přesvědčen, že zvažované navýšení limitů o 50 %, tj. na 3 a 9 mil. Kč, je správné a systémové. Původně nastavené limity byly v porovnání s okolními zeměmi relativně vysoké, i proto došlo k jejich dočasnému krátkému snížení na polovinu. Od jejich opětovného zvýšení jsme zažívali dlouhou dobu cenové stability. Dobré je zmínit, že evropské limity pro dodávky a služby s novou směrnicí účinnou od roku 2014 klesly téměř o polovinu oproti předchozímu stavu. Cenový vývoj od roku 2020 však úvahy o zvýšení limitů plně odůvodňuje. Přestože cenový nárůst zatím nedosáhl 50 % oproti stavu přijetí původního zákona č. 137/2006 Sb., dá se předpokládat, že nynější cenová nestabilita ještě nějakou dobu potrvá, a proto je vhodné nastavit limity v dobře počitatelných částkách opět na delší dobu. Aktuálně diskutovaný návrh proto podporuji, pro vyšší hodnoty však nevidím opodstatnění.

Podlimitní režim využívají u dodávek a služeb i nyní více ostatní zadavatelé než ti státní. Úzký interval vede k pragmatickému rozhodování spíše pro nadlimitní režim, zvláště u zakázek s hůře odhadnutelnou předpokládanou hodnotou nebo u rámcových dohod. Navýšení podlimitu na evropskou úroveň by zname-

nalo zvýšení objemu zakázek, které by se nesoutěžily v režimu zákona. Navíc by pak bylo praktičtější limity zcela vyjmout ze zákona a pravidelně je aktualizovat vládním nařízením tak, jako se pravidelně aktualizují limity evropské.

Plánovaná změna se dotkne nejen úpravy vnitřních předpisů. Ministerstvo pro místní rozvoj již nyní diskutuje možnosti úpravy limitů v Metodickém pokynu pro oblast zadávání zakázek – pro zakázky hrazené z unijních fondů. Pro MMR znamená vyšší využívání veřejných zakázek malého rozsahu větší důraz na metodickou podporu v dané oblasti.